

ALAPOSSÁG, SZENVEDÉLY, ALÁZAT

A Partiumba készül Ács János világhírű karmester

Ács János Magyarországon született, Budapesten indult el a zenei pályán, de 1974-ben disszidált, mert származása miatt esélye sem volt a továbbtanulásra. Olaszországban viszont egyszerre három konzervatóriumba is felvették. Végül Milánóban telepedett le, énekesnek készült, világhírű karmester, elismert zongoraművész, népszerű oktató, az olasz operajátszás legnagyobb szakértője lett belőle. 2022-ben megkapta a Magyar Arany Érdemkeresztet. Karmesterként Genovában debütált 1979-ben, a milánói Scalában, a legnagyobbak mellett tanulta a mesterséget, majd sikerrel lépett fel a világ legismertebb operaházaiban, koncerttermeiben. Éveken át zeneigazgatója volt Dél-Afrikában a pretoriai

operának, az Egyesült Államokban a denveri Opera Coloradónak. Vezényelte Róma, Firenze és Velence operatársulatait, a Giuseppe Verdi Színház és a Magyar Állami Operaház Falioni Kamarazenekarát vezette. Bellini és Puccini valamennyi operáját dirigálta, s a legnagyobb Verdi-műveket, korunk olyan nagy énekeseivel dolgozott együtt, mint Samuel Ramey, Raina Kabaivanska, Giuseppe Giacomini, de a három tenor (José Carreras, Plácido Domingo és Luciano Pavarotti) koncertjeinek állandó karmestereként szerzett világhírnevet. Repertoárján több mint százötven opera és zenekari mű szerepel.

– A világ legismertebb operaházaiban, koncerttermeiben vezényelt, világsztárokkal lépett fel, most pedig Debrecenben beszélgetünk. Milyen úton jutott el a cívisvárosba?

– Az egész eddigi életutam erre a magyarázat. Nagyon fiatalon hagytam el Magyarországot, Olaszországban telepedtem le, mert a Scalában akartam tanulni, most is Milánóban van az otthonom, a családom. Az első sikereim után pedig ott éltem, ahová a pályám kihívásai szólítottak. Éveket töltöttem Denverben és Fokvárosban, de megfordultam a világ zenei életének szinte minden jelentősebb helyszínén. Majd Isten kegyelméből 1991-től Pavarottival, 1998-tól pedig a három tenorral jártam a világot, ennek a csodálatos

időszaknak Pavarotti halála vetett véget. Neki nemcsak korrepetitora voltam, hanem mély barátság is fűzött hozzá. Talán az ő elvesztése után született meg bennem a felismerés, hogy a tehetségemből, tudásomból, tapasztalataimból, mindabból, amit a pályámtól kaptam, vissza kell adnom valamit, mert úgy gondolom, a végső elszámoltatásnál nem arról kell majd számot adnom, hány sikeres koncertet vezényeltem, hanem arról, hány embert segítettem. Ezért úgy döntöttem, hogy a hátralévő éveimben elsősorban a fiatal tehetségek felkutatását, képzését, a pályán való elindulásukat segítem. Ebben az összefüggésben nagy örömmel fogadtam el a felkérést, hogy vezessem a debreceni Csokonai Színház Operastúdióját, ahol most fiatal operaművészekkel dolgozom.

– A múlt évben átvehette a Magyar Arany Érdemkeresztet. Ez egyfajta visszatérést is jelent a magyar zenei életbe?

– Nem, mert igazán sohasem voltam benne. Itthon nem nagyon ismertek, az első fellépésem Budapesten csak 1995-ben volt, de mindig büszkén hirdetem a magyarságomat, akkor is, ha hátrányom származott belőle. Hálás vagyok az Istennek, hogy magyarnak születtem, hogy a Kodály-módszerrel tanultam zenét, ami megalapozta a pályámat. Tavaly, amikor átvettem a Magyar Arany Érdemkeresztet, elmondtam, számomra

azt jelenti ez a kitüntetés, hogy hetvenéves koromra tudomásul vette a nemzet, hogy létezem. Ami tőlem tellett, megtettem: Budapesten is vezényeltem Pavarottit, Domingót, Carrerast, Curát, a Concerto Budapestet, a Nemzeti Énekkart és a csodálatos bel canto esteken Tokody Ilonát és Kertesi Ingridet a zongora mellől. Valamennyi szimfonikus koncerten, amelyet négy kontinensen vezényeltem, szerepelt a műsoromban Liszt, Bartók vagy Kodály mű. De most már elsősorban a fiatal művészekért szeretnék dolgozni.

– Legközelebb Nagyváradon találkozik fiatal művészekkel. Denvertől Tokióig a világ számos egyetemén tartott mesterkurzust, most a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetemen folytatja. Milyen gondolatokkal vállalta a tíznapos ingyenes mesterkurzust?

– A mesterkurzusok célja, hogy a tehetséges fiataloknak megmutassa, miként és mennyit kell dolgozni egy mű tökéletes interpretációjáért, milyen erőfeszítésekkel, áldozatokkal teli út vezet a sikerig, a csúcsig. Hogy a mester átadja a „mesterfogásokat” tanítványainak. A magam részéről abban reménykedem, hogy Nagyváradon találok majd igazi tehetségeket, akikben benne van a nagy művészi teljesítmény ígérete, akiknek segíthetek elindulni az odavezető úton. Nagyon örülök Molnár Levente tanszékvezető meghívásának, akit

nagyra becsülök, ő egy csodálatos művész, szerintem a világ egyik legnagyobb baritonja. És persze arra is nagy várakozással gondolok, hogy végre élményeket szerezhettek Ady Endre Pece-parti Párizsában, és személyesen is megismerhetem Tőkés Lászlót, akit nagyon tiszttelek. Számomra ő máig a kelet-európai kommunista rendszerek megdöntésének ikonikus alakja.

– Március 12-én Aradon lép fel az Operastúdióval. Ennek mi az előzménye?

– Van egy csodálatos hely Debrecenben, a Partium Ház, ahol igazán otthon érzem magam, mert megnyitotta előttem annak a lehetőségét, hogy törlesszem életem egyik adósságát, és végre megismerjem Erdélyt. A Partium Házban olyan rendezvényeken vettem részt, olyan könyveket vehettem kézbe, amelyek pótolták hiányos ismereteimet. A benne működő Kárpátia Borházban pedig megismerhettem a Kárpát-medencei magyar borvidékek különleges borait, olyan erdélyi, délvidéki, kárpátaljai borokat kóstolhattam ott, amelyek egyenértékűek az általam jól ismert és nagyon kedvelt, legjobb bordói vagy toszkánai borokkal. Stanik Istvánnal, a Partium Ház vezetőjével baráti viszonyba kerültünk, neki köszönhetően összeállt egy erdélyi projekt. Első lépésként szakrális zenei koncerteket ajánlottunk fel a partiumi egyházi és kulturális

intézményvezetőknek, az első meghívást az Aradi Kamaraszínház igazgatójától, Tapasztó Ernőtől kaptuk. A Csokonai Operastúdió szólistáival és kórusával, a nagyböjti időszakhoz illő, Rossini Kis ünnepi miséjét adjuk elő Aradon, templomi környezetben. Egyelőre könyvekből, albumokból ismerkedek Araddal, és nagy izgalommal várom a személyes találkozást azzal a várossal, amelyet eddig a 13 vértanú tragikus sorsához kötöttem.

– Hogyan folytatódik az „erdélyi projekt”?

– Remélem, lesz folytatás. Mint mondtam, még nem sikerült eljutnom Erdélybe, de mindig nagyon vágytam rá, hogy megismerjem csodálatos tájait, gazdag történelmi és kulturális örökségét, az ott élő, számomra a kitartás példaképeit jelentő embereket. Világszínvonalú előadásokat szeretnék elvinni a nagyobb erdélyi, székelyföldi városokba, de ha hívnak, a legkisebb közösségekhez is elmegyek. A napokban egy partiumi faluból, Diószegről kaptunk meghívást, egy fiatal borásztól, zenésztől, Heit Lórándtól, már meg is szerveztük, valamikor áprilisban ott is tartunk egy nagyon szép egyházzenei előadást.

– **Azt hiszem, a végén magyarázatot kell adnunk a Maracana stadion 140 ezres közönsége előtt dirigált koncerttől az érmelléki falu templomának kis gyülekezetéig terjedő óriási dimenzióváltásra. Ha azt is**

hozzáteszem, hogy a milánói otthona és Debrecen között ingázva teszi, meg kell kérdeznem, miért vállalja?

– Számomra teljesen természetes, hogy eljött az életemben az az időszak, amikor tovább kell adnom az Istentől kapott talentumokat, ezt pedig csak érdektelenül, alázattal lehetséges megtenni. Nekem sohasem volt fontos, hány ember hallgatja az előadásomat, hol hangzik el a mű, csak az számított, tökéletes legyen a megszólaltatása. Az erdélyi előadásokra is ugyanolyan alapossággal, szenvedéllyel és alázattal készülök, mint ahogyan eddig minden fellépésemre készültem. Az erdélyi közönség előtt is arra törekszem majd, hogy létrejöjjön a zene legnagyobb csodája, ahogyan Liszt Ferenc fogalmazott: teremődjék meg a kapcsolat az Isten és a zenemű szerzője között.

Borítókép: Ács János (Fotó: Fotó: MTI/Mohai Balázs)

írta: BORBÉLY ZSOLT ATTILA - Magyar Nemzet (2023. 02. 14.)